

[Ole Vig Jensen]

selv være med til at værne om denne værdifulde lovgivning.

Jeg vil også sige, at Tvind udøver meget godt skolearbejde. De har vist nye veje i undervisningen, i pædagogikken, som vi har brug for i det danske skolesystem, og det skal der selvfølgelig være plads til. Det har jeg haft lejlighed til at sige, da vi her i folketinget for ikke så forfærdelig længe siden godkendte Det Nødvendige Seminarium som en mere fast institution. Det er et fattigt samfund, der ikke har råd til også at give plads til de former for eksperimenter og forsøg, som foregår på Tvind. Vi synes, at der sker mange spændende ting, ting, som vi i undervisningsverdenen i øvrigt kan drage nytte af. Der foregår i øjeblikket en debat om vekselvirkningen mellem teori og praksis, som vi har meget betydelige vanskeligheder med at føre ud i livet i det officielle skolesystem. Det lykkes meget langt på en udmærket måde på de frie skoler og også på Tvindskolerne.

Det er nok rigtigt, som ministeren siger her i dag, at ikke alle de projekter, der har været i gang – småskoleprojekter, som i øvrigt har haft det prisværdige over sig, at de har været et særligt tilbud til elever, der har haft betydelige vanskeligheder med overhovedet at finde ind i det officielle skolesystem – er lykkedes lige godt; eller rettere sagt: nogle af dem er lykkedes ganske dårligt. Men det er vel sådan, at hvis man vil gå den vej, tør prøve noget nyt, tør eksperimenter og forsøge, så må man også være indstillet på, at man lider nederlag en gang imellem. Det synes jeg skal siges, for det kan Tvind selvfølgelig heller ikke undgå. Men de skal vide, at når de begiver sig ind i sådanne forsøg og eksperimenter, så er det altså med unge mennesker, og i den udstrækning knytter der sig et særligt ansvar til dem, som har taget initiativet.

Vi har i Danmark, så vidt jeg kan se, fortsat brug for en udvikling og en udvidelse af vort undervisningsbegreb, og vi kan i den forbindelse hente erfaringer hos Tvind. Men det er også rigtigt at sige, at der har været betydelige problemer på en række områder, som måske mindre har haft noget at gøre med de egentlige Tvindskoler, men mere har noget at gøre med en række af de aktiviteter, der knytter sig til det, man kalder Tvindimperiet. Der er en række af deres investerings-

aktiviteter, som også er nævnt her, som jeg synes man har lov til at være kritisk over for, f.eks. deres opkøb af landbrug og deres sejlende virksomhed.

Jeg hæfter mig også ved, at en række kommuners sociale forvaltninger har fået påført unødige problemer ved, at elever, der har søgt optagelse på nogle af Tvinds skoler, forholdsvis hurtigt har måttet vende tilbage igen. Det er den frie skoles ret at kunne lade en sådan kontrakt ophøre og lade en elev vende hjem, i modsætning til den offentlige skole, og den ret skal Tvind naturligvis også have. Men her synes jeg, man med god grund kan kritisere Tvind for, at det ikke tilstrækkelig tilfredsstillende er lykkedes dem at holde fast på eleverne på alle deres skoler, for det skaber problemer for kommunerne.

Omvendt må jeg nok have lov til at sige, at der formentlig også er kommuner, skoler og socialforvaltninger, som har set deres chance i at give elever, som de selv havde vanskeligt ved at give nogle rimelige tilbud, mulighed for at komme på Tvind, og at man da har stillet Tvind over for større opgaver, end de overhovedet havde mulighed for at løse. Her er der behov for – som på alle andre områder mellem skoler og socialforvaltning – et udbygget og tillidsfuldt samarbejde.

Jeg tror, at en af de væsentligste årsager til, at der i dag kan rettes kritik mod en række af Tvinds aktiviteter, har noget at gøre med den vældige ekspansion, som foretaget har været inde i. Det skal være mit råd og for så vidt også min advarsel til Tvindskolerne, at de nu, jeg havde nær sagt holder en pause, at de søger at få styr på de mange aktiviteter, de har i gang, og ikke bliver ved med at sætte nyt i sving, som, fordi det ikke kan lykkes ordentligt, giver anledning til kritik og retter lyset mod en lovgivning, som vi er mange her i folketinget der gerne vil værne om.

Tvindskolernes ledere kommer til at udvide en betydelig grad af selvdisciplin, hvis de ikke skal give anledning til, at vi for ofte her i folketinget skal møde dette, at der rettes anslag mod den frie skoles lovgivning.

Men når det er sagt, skal jeg til sidst understrege, at vi fra det radikale venstres side ønsker at fastholde den meget værdifulde lovgivning, der knytter sig til de frie skoler, og at den også giver Tvind mulighed for at operere inden for sine rammer.